

ואף מוכיר האו"ם. התנגדות זו עוד חריפה השבוע, כאשר האמריקאים איימו בפירוש בהחברת כל צפון ויאסנאם, אם יועמדו טייסה לדין בהאנוי.
איזה אינטרס יכול להיות לישראל להופיע בעיני מחנה עצום זה של מתנגדים כנוקטת שיטה דומה?

התעמולה הערבית פועלת מזה שנים למצן ויהי לוחמיה שיחורר בוויאסנאם עם אנשיו של אחמד שוקיירי, ויהי ישראל עם ממשלת-הבובות של ארצות-הברית ב"טיגון. נסיעתו הסרת-האחריות של משה דיין נתנה לתעמולה זו תחמושת יעילה, והיא משתמשת בה ללא לאות. ההפצה בסוריה תהן לה תנופה נוספת.

הגיון פנימי. מכל הסיבות האלה, לא ברור ההגיון המדיני של פעולת-השבוע. לעומת זאת ברור הגיונה הפנימי: היא סתמה מראש את הפה לרפי" לחרות ו"לאנשים כמו איסר, המאשימים את ממשלת-אשכול בחוסר כושר-מעשה.

דת

לשחוט!

למשרד הדתות מחלקת שבת ארצית, המתרכזת באיזכור חובות השבת ליהודים חרדים; לנטורי קרתא — קבוצה של מזרחי שבת המחיים מדי פעם את שבתותיה של ירושלים, ובימי מלחמת העולם השנייה קמה בארץ משמרת שבת, שתפקידה העיקרי היה הכרזה, בעזרת חצוצרה, על שעת כניסת ה"שבת.

השבוע קמה קבוצת אלמונים, ניצלה את שם משמרת השבת, פרסמה, מעל ל"חתימה, מודעת הסתה קיצונית בעיתונות, תוך ציטוט מקוטע של מקורות תורניים.

אין מתאבלים! זה שלדעת המודעה אסור להחזיר למחלל שבת אבידה היה עדיין הרע במיעוטו. כי מייד לאחר מכן התירה משמרת השבת "שהיטתו" של מחלל שבת בפרהסיא, עברה לציטוט לא-עיוני של אחד מהוגי-הדעות העבריים הגדולים, הר"ם רמב"ם, קבעה: "אין מתאבלים עליהם. (להפך) אחיהם ושאר קרוביהם לובשים לבנים ומעטפים לבנים ואוכלים ושוחים ו"שחמים, שהרי אבדו שונאיו של הקדוש ברוך הוא."

תיק לשם

לאן הלך הכסף?

החקירה המישרתית בתיק לשם (העולם הזה 1506) הסתעפה השבוע לכמה כיוונים חדשים. אנשי מחלקת החקירות של מס' הכנסה, העוזרים לסגן-ניצב אריה נאור ממשטרת תל-אביב, בחקירת הצד הכספי של פרשת השוחד במשרד הבטחון והעלמות המס, ניסו לענות על השאלה: מה קרה לכסף? מה עשה הפקיד הבכיר במשרד הבטחון בכסף שניתן לו? מה עשו ה"שותפים דויד לשם, משה הילקוביץ וצבי גאטי בכספים שהצטברו אצלם.

חוקרי מס-הכנסה מצאו אחד הבנקים בתל-אביב את השבנו של ברוך ברקוביץ המנוח, הפקיד הבכיר במשרד הבטחון, והם מסיים לברר עתה כמה כסף עבר דרך חשבונו זה. הם בודקים מהיכן בא הכסף ולן הוא הלך.

ברור לחוקרים כי פקיד בכיר לא היה יכול להחזיק סכומים גדולים מאד בחשבון אישי בבנק. מאחר ולפי העדויות מסתבר כי מדובר בסכומים מאות אלפי לירות, מניחים החוקרים כי הכסף הושקע בצורות שונות בעזרת אנשים נוספים. משרת ה"חקירה: למצוא את האנשים הללו, לחקור אותם, לבדוק את הספרים של עסקיהם ו"למצוא אם מוזכרים שם פקידים אחרים במשרד הבטחון, או ממשרדי ממשלה אחרים.

חכמה בנשק? כיוון נוסף של ה"חקירות מנסה לענות על השאלה: מדוע שתקו כל שאר בתי-החרושת למכניקה עדינה העוסקים בחריטה אוטומטית, כאשר ניהנו מרבות העבודות של משרד הבטחון לחברת קוסינוט ואחר כך לחברת נגמו — שתיהן בהנהלתו של השותף הראשי דויד לשם.

חקירה אחרת, הנמצאת עתה בשלביה ה"ראשונים, נעשית בשותף פעולה בין ה"משרה למשרד הבטחון. חקירה זו נועדה לבדוק את הטענה, כי סופקו לתעשייה ה"צבאית חלקים במשקל קטן יותר מן הדרוש. לפי טענה זו, סופקו חלקים לכלי נשק, שכל אחד מהם קטן במעט מן המקובל. (המשך בעמוד 14)

מחקר מיוחד של „העולם הזה" על הבעיה המטרדית את הארץ מי יורד כמה?

על שולחן ממשלת ישראל הונח בשבוע שעבר מסמך, המציע רשמית להקים גוף ממלכתי, אשר ייקרא רשות המשפחה. תפקידו: "... להעמיד לפני כל משפחה את דרישת העם, שעליה להשתדל ולהגיע למספר הילדים המירבי... להבהיר שאם כל המשפחות תגענה רק לשני ילדים, יגרום הדבר לנסיגה דמוגרפית מסוכנת. משפחות של שלושה ילדים תורמות אך תרומה מצומצמת. רק משפחות עם ארבעה ילדים ויותר נתונות את חלקן המלא לתקומה הדמוגרפית של האומה."

למסקנות אלה הגיעה ועדה ממשלתי, ב"ראשותו של פרופסור האינברסיטה העברית (לסטטיסטיקה ודמוגרפיה) רוברטו בקי, ש"נתבקה לסקור את התפתחות האוכלוסיה בישראל. הוועדה לא הסתפקה בקביעת מס' קנות סטטיסטיות. היא צללה עמוק לתוך מערבולת ההטפה הביאופוליטית (ראה הני"ן 11).

את מימצאיו של פרופסור בקי (57, אב לארבעה ילדים) נטלו פרשנים וסופרים כמו חיים גורי (למרחק) וד. יצחק (הנפוח), והציגו אותם כאות-אזעקה המחייב פעולת"ריבוי מיידית.

הוועדה הממשלתית הסתמכה, בראש ורא"שונה, על הפירסומים של הלישכה לסטטיסטיקה במשרד ואש"ה-ממשלה, ועל מחקר-ידיגם בבתי-ספר. קבעה הוועדה:

סיפור הפרברים: הפועלים השחורים של אחר

עושה לי חור בתקציב. עקרת-הבית טורחת להכין ארוחת ערב ופורסת ערימה של פרוסת-לחם. רוב הזמן טוטים מתכנסים סביב השולחן, הצר מהכיל את כולם.

"בעונת הקיץ אני מוכר לפעמים אבטיחים וזה מוסיף לי קצת אורז לנשימה, אבל גם ככה קשה מאוד, אם בכלל אפשר לקיים עשר נפשות. כמעט את כל מיסי העיריה אני חייב, ויש לי פיגורים בהם. חוץ מקופתי חולים, שאני מוכרח לשלם בגלל הילדים. "אישתי עליזה, שהיא רק בת 36, אמרה לי הרבה פעמים שניטע מכאן ונטה במקום אחר. אבל אני קשור כאן בגלל שזו הארץ שלי. למרות שיש לי דרכון בריטי מיום ש"נולדתי, ואני בטוח שהממשלה הבריטית דואגת יותר למשפחות מרובות-ילדים. אם הממשלה רוצה בהגברת הילודה שתתן אפי-שרות לקיים את הילדים, שאפשר יהיה לתת להם חינוך. אי-אפשר במשכורת נורמלית שמרנוניים בארץ לתת חינוך טוב לשמונה ילדים, ובשביל שיהיו סתם פועלים או יטובבו ברחובות, בשביל זה לא צריך להביא הרבה ילדים. אנחנו הספרדים אוהבים משפחות גדולות, אבל למה כל משפחה גדולה בארץ היא עניה? למה שהממשלה לא עוזרת מספיק למשפחות האלה."

משפחת בנימין

לגבי הערבים
לפי המיפקד של 1961 נולדו בממוצע לאשה המוסלמית (נשואה בגיל 49-45) — 2.1 ילדים.

11-12 שנות-לימוד — 2.1 ילדים.
סך-הכל של שיעור הילודה של האוכלוסיה היהודית — אשכנזית ומזרחית — מגיע ל-22 לידות לאלף נפש — כלומר קצת מעל לממוצע של יבשת אירופה.

את מימצאיו של פרופסור בקי (57, אב לארבעה ילדים) נטלו פרשנים וסופרים כמו חיים גורי (למרחק) וד. יצחק (הנפוח), והציגו אותם כאות-אזעקה המחייב פעולת"ריבוי מיידית.

לגבי אשכנזים
פריון היהודים ממוצא אירופי היה עדיין גבוה, לפני תקופת המנדט. כלומר: בחברה החקלאית המפרכת מימי התורכים. בימי המנדט חלה בו ירידה תלולה. בתקופה ש"בין 1942 ל-1950 היתה שוב גיאורת (כנראה בהשפעת המלחמה, והעליה המוגברת אחרי השואה). מאז התחלת שנות ה-50 החלה הילודה אצל יוצאי אירופה לחזור לרמתה הנמוכה. בשנים האחרונות התייצבה על ממוצע של 2.3-2.4 ילדים לאשה, במשך כל תקופת פריונה.

פירוש הדבר, לגבי אוכלוסי תל-אביב מ"מוצא אירופי, לדברי דו"ח הוועדה: אוכלו"סיה זו תצטמצם ב-7% ברוך הבא. מה הסיבה לכך? מכיוון שהוועדה לא ערכה מחקרים חברתיים, לא יכלה לתת תשובה מוסמכת. היא רק העלתה סברה סבירה: קניית ידירה, ציוד בית, מכונית וכו' מועד"פים על פני תוספת ילדים למשפחה.

לגבי יוצאי המזרח
בסך הכל, אלה עדות בעלות אחוזי ילודה גבוה יותר מזה של יוצאי אירופה (32 ל-1000 תושבים, לעומת 13.5 לאלף). מכיוון שלא נערך מחקר חברתי, לא יכלה הוועדה לקבוע את העובדה הבולטת ביותר בשטח זה: שכלל שהמשפחה נחשלת ועניה, כן מולידה היא ילדים רבים יותר. אבל עובדה זו משתמעת מקביעה אחרת, הנוגעת לחתך בארץ ולרמת ההשכלה.

וכך מצאה הוועדה: אצל נשים שנולדו באסיה-אפריקה, נישאו בישראל והיו בגיל 45-49 בזמן מיפקד האוכלוסין ב-1961, נמצאו המספרים הבאים: לאשה עם 0 שנות לימוד נולדו בממוצע 6.8 ילדים; לאשה עם